

Jezdec na vysokém kole

str 4

str 8

str 12

str 14

Jak dopadly volby u nás
Velké Meziříčí mělo na krajských kandidátkách početné zastoupení.

Řeky město neohrožily
Povodně se Velkému Meziříčí vyhnuly, ale prověřily jeho připravenost.

Lidé se seznámili s projekty
Odborníci představili obnovu Bezděkova, sportovní halu i rekonstrukci náměstí.

Skauti ukázali bojovnost
I přes mimořádnou nepřízeň počasí dobročinná kavárna vynesla víc.

VELKOMEZIŘÍČSKO

Zpravodaj města Velké Meziříčí, periodikum územního samosprávného celku.

Vydává Město Velké Meziříčí,
Radnická 29/1, 594 13, Velké Meziříčí,
IČ 00295671.
Vychází měsíčně v nákladu 5800 výtisků pro Velké Meziříčí a místní části Hrbov, Svařenov, Lhotky, Kúsky, Dolní Radslavice, Mostišťe a Olší nad Oslavou, zdarma.
Evidenční číslo MK ČR E 11 305.

Adresa redakce:
Radnická 29/1, 594 13 Velké Meziříčí
Šéfredaktorka: Bc. Martina Strnadová
Redaktorka: Tina Kárníková
Redaktor: Petr Chňoupek
Telefon: 566 781 038, 724 063 930
E-mail: velkomezirisko@velkomezirici.cz

Tisk, roznos: SAMAB PRESS GROUP, a. s.,
tiskarna@samab.cz, Česká pošta, s. p.

V případě nedodání zpravodaje se obraťte na Českou poštu Velké Meziříčí (+420954 259 401). Můžete si ho vyzvednout také ve vestibulu radnice, případně v redakci Velkomeziríčka.

Vydavatel si vyhrazuje právo krátiť nebo upravit příspěvky bez předchozího souhlasu autora, v případě nedostatku místa je zcela odmítnout. Příspěvky některých autorů mohou vyjadřovat názory pisatele a nemusí se shodovat se stanoviskem vydavatele. Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku obsahu Velkomeziríčka bez písemného svolení vydavatele je zakázáno. Neoznačené příspěvky jsou zprávami vydavatele.

Toto číslo vychází ze středu 2. října 2024 (XXXV. ročník).
Uzávěrka příštího čísla je 25. října 2024 ve 12:00.

Velkomeziríčko v síti:
www.velkomezirisko.cz
[f @velkomezirisko](https://www.facebook.com/velkomezirisko)

Podklady pro inzerci, blahopřání a společenskou kroniku přijímáme:
Pondělí: 13:00–17:00
Středa: 10:00–12:00
Pátek: 8:00–12:00

PRVNÍ ČÍSLO VELKOMEZIŘÍČSKA VYŠLO V SOBOTU 1. března 1919.

Slovo místostarosty

Vážení spoluobčané, milí sousedé,
dovolte mi na úvod říjnového Velkomeziríčka přinést pár novinek, tentokrát především z dopravy a kultury.

Sezóna oprav silnic se chýlí ke konci. Ve městě jsme opravili zhruba deset úseků cest a díky spolupráci s Krajskou správou silnic a Ředitelstvím silnic a dálnic se podařilo dokončit opravy dvou komunikací vedoucích z města. Rekonstrukce ulice Nad Gymnáziem se však, bohužel, protáhla. Důvodem jsou naše dodatečné požadavky na prodloužení sítí, zpoždění dodávek, čekání na povolení plynářů a tvrdé skalní podloží. Stavební firma se však snaží umožnit v mezifázích přístup k nemovitostem. Omlouvám se za průtahy, děkuji za trpělivost a věřím, že výsledek bude stát za to.

Na celém sídlišti Bezděkov bude nově snížena rychlost na 30 km/h. Důvodem je rostoucí počet parkujících aut, méně přehledná dopravní situace a někteří ne úplně ohleduplní řidiči. Rychlostní limit 30 km/h je dnes v obytných zónách standardem a věřím, že se tím zlepší pocit bezpečí na sídlišti.

Čeká nás náročný projekt rekonstrukce náměstí, který proběhne v šesti etapách. Rekonstrukce zahrnuje nové povrchy i obnovu podzemních sítí – kanalizace, vodovodu, plynu a elektřiny. Jednotlivé provozovny zůstanou přístupné svým zákazníkům s výjimkou několika málo dní. Výběr stavební firmy proběhne na podzim, práce začnou na jaře 2025. Všechny informace najdete brzy na speciálních webových stránkách.

Kromě toho, že bude náměstí opravené a hezčí, co dalšího se zlepší? Chodci získají víc prostoru, rychlost bude snížena na max. 20 km/h a cyklisté budou moci jezdit ve všech směrech. Vznikne nový vjezd/výjezd směrem do ulice Pod Hradbami, díky čemuž se sníží počet vynucených průjezdů přes ulici Novosady. Parčík na Rozkoši se promění v dětské hřiště, před radnicí přibudou osvěžující mlžítka. Oblast soutoku bude reprezentativnější mimo jiné díky přesunu plynové regulační stanice pod zem. Zkrátka a jednoduše – náměstí bude mnohem lépe sloužit nám všem.

S příchodem podzimu se zkracují dny, což nám poskytne více příležitostí k návštěvě kulturních akcí. Novou sezónu odstartovali loutkáři, na konci října opět uvidíte představení spolku Ikaros, tradiční úterní přednášky VGS pokračují. V kině si nenechte ujít 16. října film Světýlka a navazující besedu s režisérkou Beatou Parkanovou a hercem Martinem Fingerem, dále 18. října kultovní Pulp Fiction, netradičně s občerstvením – což je záležitost, kterou bychom rádi už brzy v našem kině zavedli trvale. Další program najdete na stránkách www.jupiterclub.cz.

Přeji vám příjemný podzim a těším se na setkání u některé z akcí.

Martin Kaman
místostarosta Velkého Meziříčí

Město ocení pět osobností

Za dlouholetý přínos pro město Velké Meziříčí budou oceněni Jan Podstatzky-Lichtenstein, Stanislav Tvarůžek, Bořivoj Pejchal a in memoriam Jiří Michlíček a Zdeněk Svoboda. Udělení ceny města těmto osobnostem schválili zastupitelé v úterý 10. září. Historicky první předání ceny – Brány města – proběhne na slavnostním večeru 14. listopadu v Jupiter klubu.

Pravidla pro udělování ocenění stejně jako Bránu města, artefakt vzešlý z výtvarné soutěže, schválilo zastupitelstvo letos. Do 30. června bylo možné podávat prostřednictvím zastupitelů nominace jednotlivců, skupin nebo institucí za vynikající výkony, výraznou aktivitu a mimořádný počín, kterým

přispěli k rozvoji, propagaci a posílení dobrého jména Velkého Meziříčí.

Sešlo se celkem jedenáct návrhů, z nichž v souladu s pravidly komise vybrala pět osobností, kterým doporučila udělit cenu města – Janu Podstatzky-Lichtensteinovi za dlouholetý přínos v kulturní oblasti, Bořivoji Pejchalovi za celoživotní dílo v oblasti výtvarného umění, Stanislavu Tvarůžkovi za celoživotní přínos pro město v oblasti sportu, Jiřímu Michlíčkovi in memoriam za přínos pro rozvoj společensko-kulturního života města a Zdeňku Svobodovi in memoriam za dlouholetý přínos v kulturní oblasti města.

Martina Strnadová

Nové vyhlášky zakazují alkohol a omezují pyrotechniku

Schválením tří nových vyhlášek města v úterý 10. září potvrdili zastupitelé zákaz pití alkoholu v centru Velkého Meziříčí, zpřísnění odpalování pyrotechniky i nový místní koeficient pro nemovitosti.

S ohledem na opakované stížnosti obyvatel na narušování veřejného pořádku v různých částech města skupinami občanů, kteří mají oblíbená místa k popíjení, přistoupili zastupitelé k zakazu pití alkoholu na veřejných prostranstvích v centru města a u řeky za Billou. „Je dost dobře možné, že se přesunou někam jinam, ale jinou možnost, jak dát městské policii do ruky nějaký nástroj, stejně nemáme,” uvedl starosta Alexandros Kaminaras. „V Bíteši už taková vyhláška platí a podle mých informací se

jim zatím osvědčila,” dodal k tomu vedoucí městské policie Jan Klikar.

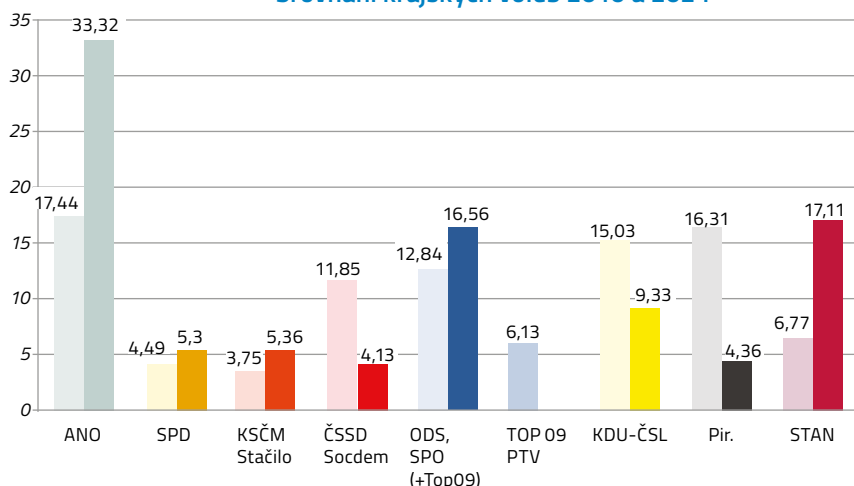
Odpalování zábavní pyrotechniky reguluje město již od roku 2016. Od 1. prosince do 6. ledna je používání zábavní pyrotechniky zakázáno, vyjma dvou dnů. Nyní bude vyhláška přísnější, neboť doba pro odpalování petard se výrazně zkrátí jen na pár hodin a rozšířila se i oblast, kde platí zákaz. Petardy lze odpalovat od 22 do 24 hodin na silvestra a pak od půlnoci do dvou a od 17 do 18 hodin na Nový rok. „Ohňostroje nepouštějte, přijďte si užít raději ten městský, který je bezpečnější a šetrnější,” vzkazuje lidem místostarosta Martin Kaman.

Majitelům stavebních pozemků a rodinných domů v místních částech Velké-

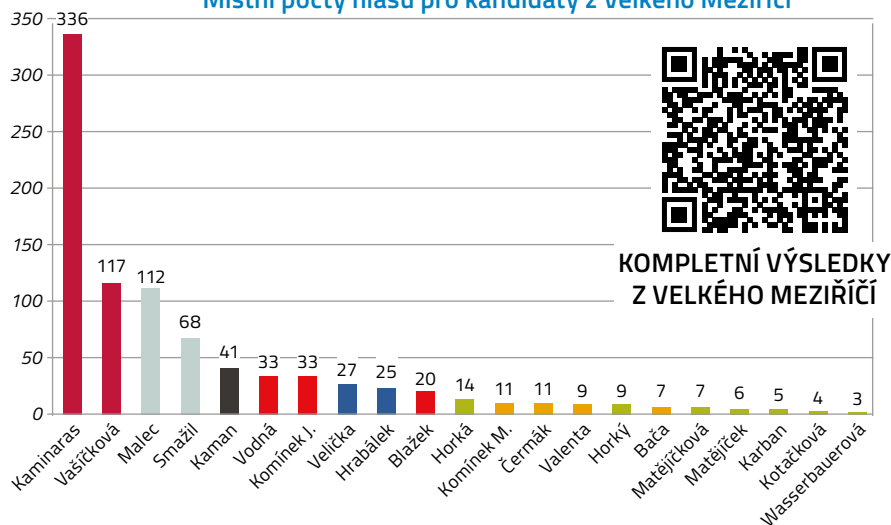
ho Meziříčí se zvedne daň z nemovitosti. „Navýší se jim automaticky ze zákona, neboť nová právní úprava již městu umožňuje použít snížený koeficient podle počtu obyvatel, který tady až dosud pro místní části platil,” vysvětlila právnička městského úřadu Vilma Drápelová. Majitelům těchto nemovitostí v Olší nad Oslovou, Mostišťích, Dolních Radslavicích, Lhotkách, Kůskách, Hrbově a Svařenově tak bude od 1. ledna 2025 daň z nemovitostí vypočítána s použitím stejného koeficientu jako v samotném Velkém Meziříčí. S novelou zákona proto město muselo přijmout i novou obecně závaznou vyhlášku o stanovení místního koeficientu pro jednotlivé skupiny nemovitých věcí.

Martina Strnadová

Počty hlasů pro kandidující subjekty ve Velkém Meziříčí (v %)
 Srovnání krajských voleb 2010 a 2024

Místní počty hlasů pro kandidáty z Velkého Meziříčí

Výsledky krajských voleb v našem městě prakticky kopírují celokrajská čísla (což bývá ve Velkém Meziříčí obvyklé). Výjimkou je výsledek koalice Společně (ODS, STO, TOP 09), který je o zhruba pět procent horší než na celé Vysočině, a voličská podpora Starostové pro Vysočinu (STAN), která je naopak ve Velkém Meziříčí dvojnásobná oproti celokrajskému číslu. Obojí je dané lokální popularitou místních představitelů, resp. kandidátů.

Letošní krajské volby byly pro naše město zajímavější už například faktem, že se o místa v krajském zastupitelstvu ucházelo hned dvacet Velkomeziříčáků. To samozřejmě vychází z existence dvou okrajových kandidátek (Nezávislá kandidátka - 7 lidí z VM a Má vlast - 4 lidé z VM), jejichž hybatelé, Iva Horká a Miloš Komínek, loví zejména v okruhu svých známých.

Asi nejvýraznějším velkomeziříčským „želíz- kem v ohni“ byl starosta Alexandros Kaminaras na devátém místě kandidátky STAN. Ten lokálně zaznamenal fenomenální čísla, kdy s 336 preferenčními hlasy jen z Velkého Meziříčí a 686 hlasy celkově přeskočil na páté místo a o pouhých 12 hlasů mu unikla krajská zastupitelská židle. Zároveň místně přecíslil lídra kandidátky (75 hlasů). Také místostarosta Martin Kaman s 41 preferenčními hlasy ve Velkém Meziříčí předčil lídryni kandidátky (23 hlasů).

Krajské volby: Jak si vedli „naši“ politici na domácím ledě?

Pro samotné politické strany a subjekty ve Velkém Meziříčí je pro jejich budoucí uvažování například o komunálních volbách za dva roky důležité srovnání absolutních počtů hlasů mezi roky 2020 a letoškem. Hnutí ANO volil dvojnásobný počet lidí, stejně jako STAN. Koalice Společně zdánlivě narostla o 109 hlasů, ale to způsobila zejména jejich koaliční TOP 09, která v roce 2020 kandidovala samostatně. Z toho zřejmě vyplývá stagnace počtu lidí, kteří jsou v Meziříčí ochotní o jejich volbě uvažovat.

Naopak významný pokles zaznamenali lidovci a sociální demokraté. Posledně jmenovaní mají vzhledem k absenci dorostu a vzhledem k rostoucí konkurenci mezi národně konzervativními uskupeními ve Velkém Meziříčí velký problém. Piráti svým obřím poklesem v našem městě jen zkopírovali celostátní debakl.

Poslední zajímavostí, na kterou chci upozornit, je rozmístění „členů“ politické organizace Společně VM na kandidátky hned tří subjektů. Společně VM

Počty hlasů pro kandidující subjekty ve Velkém Meziříčí

	2020	2024	rozdíl	rozdíl v %
ANO	543	1024	+481	+88,6 % ▲
SPD	140	163	+23	+16,4 % ▲
KSČM Stačilo	117	165	+48	+41 % ▲
ČSSD Socdem	369	127	-242	-65,6 % ▼
ODS+SPO (+TOP09)	400	509	-82	-13,9 % ▼
Pro TOP Vysočinu (TOP09)	191	-		
KDU-ČSL	468	287	-181	-38,7 % ▼
Pir	508	134	-374	-73,6 % ▼
STAN	211	526	+315	+149,3 % ▲

v našem městě ovládá nadpoloviční většinou městské zastupitelstvo a drží funkce starosty a místostarosty. Zatímco starosta Alexandros Kaminaras a městská radní Andrea Vašíčková do kraje kandidovali za STAN, místostarosta Martin Kaman za Piráty a jeden z „členů“ Společně VM Josef Matějček se objevil na soupisce Nezávislé kandidátky.

Petros Martakidis
spoluautor politického podcastu Kavárna Meziřečí

Radní se seznámili se stavem vily na Ostrůvku i aktivitami v ní

Jaký je stav vily na Ostrůvku a jakou činnost vykazují Kopretina a Chaloupky, které v ní sídlí, zajímalo radu města při návštěvě objektu.

Ekocentrum Chaloupky i klub rodičů Kopretina budou žádat město o finanční podporu své činnosti. Radní se proto chtěli blíže seznámit s aktivitami obou organizací i aktuálním technickým stavem jejich sídla. Zjistili, že prvorepublikové secesní vile by významně pomohlo zateplení střechy.

V patře sídlí Kopretina, ekocentrum Chaloupky obývá přízemí. „Prostory nejsou nové, moderní, nicméně budova má své kouzlo, místnosti jsou prostorné s vysokými stropy, výhodou

je velká zahrada za domem,“ shodly se vedoucí obou organizací Jana Audy (Chaloupky) i Lenka Vencálková (Kopretina).

Posláním klubu Kopretina je podpora rodiny, zvyšování rodičovských kompetencí a zodpovědnosti. Klub dělá aktivity pro rodiče. „Za půl roku jsme jich uspořádali 144 a navštěvuje je asi 209 rodin,“ sdělila Lenka Vencálková.

Chaloupky jsou naopak školským zařízením a nabízejí environmentální programy školám, tvůrčí dílny, přírodovědné kroužky, například chovatelský, letní příměstské tábory. „Letos budeme mít asi 40 programů pro velkomeziříčské školy,“ informovala Jana Audy.

Martina Strnadová

Husův dům získal jednoduché ubytování

S novinkami v Husově domě se seznámili radní při jedné ze svých zářijových pochůzek po městě. Budovou z roku 1927 je provedla evangelická farářka Markéta Slámová.

Husův dům je sídlem Českobratrské církve evangelické ve Velkém Meziříčí. Rada města si ve středu 4. září prohlédla přestavbu půdního prostoru na pokoj s kuchyňkou, toaletou a sprchovým kou-

tem, který bude sloužit jako jednoduché ubytování pro hosty. „Do úprav jsme se pustili hlavně kvůli tomu, že půda byla ve špatném stavu. V trámech byl tesařík a dřevomorka, bylo potřeba dát to do pořádku. A vznikla tak příležitost půdu smysluplně využít,“ uvedla Markéta Slámová. Evangelíci vše budují na vlastní náklady a chtějí požádat město o finanční příspěvek na dokončení úprav. „Za to

bychom pak ubytování nabídli i městu například pro hosty filozofického festivalu, mohli by je využívat třeba i skauti či házenkáři,“ doplnila Slámová.

Husův dům je místem, kde probíhají pravidelné akce nejen pro 214 členů evangelického sboru, ale i pro širokou veřejnost, jako jsou třeba Férová snídaň, večery s hostem, mezigenerační kávérna a další.

Martina Strnadová

Radní navštívili modernizované učebny během výuky

Dokončenou modernizaci učeben na Základní škole Oslavická si ve středu 18. září přišli prohlédnout radní města. Navštívili učebny během výuky, a získali tak první dojmy a postřehy žáků i pedagogů.

„Stavebně máme vše hotové, digitální technologie a jejich používání stále ladíme. Prošli jsme s učiteli už pěti školeními a čekají nás další. Je to proto, abychom se naučili naplno využívat všechny vymoženosti, které nyní máme k dispozici,“ uvedla ředitelka ZŠ Oslavická Eva Bednářová

a dodala: „Když to shrnu, tak jsme modernizací školy nadšení a městu za ni velmi děkujeme. Podle reakcí, které mám, si krásné nové učebny užívají žáci i učitelé.“

„Budeme moc rádi za zpětnou vazbu třeba tak po roce provozu, abychom věděli, co se vám osvědčilo. Bude to pro nás vodítkem při vylepšování dalších škol,“ reagoval místostarosta Martin Kaman.

Ředitelka školy provedla radu města modernizovanými učebnami i kabinety chemie, fyziky, němčiny a angličtiny,

ICT, přírodopisu, zeměpisu a cvičnou kuchyňkou. Jde o projekt za více než padesát milionů korun, přičemž město na něj získalo dotaci 36 000 000 korun z Integrovaného regionálního operačního programu. Mimo zmiňované prostory radní nahlédli i do výtvarné výchovy a výtahu, které nebyly součástí projektu.

Příležitost prohlédnout si moderní učebny na základní škole měla i veřejnost, a to ve čtvrtek 26. září odpoledne od 15 do 18 hodin. **Martina Strnadová**

Město kupuje pozemek a chystá žádost o dotaci na sportovní halu

Výstavba sportovní haly za Světlou je o krůček blíže realizaci. Zastupitelé vyčlenili peníze na koupi pozemků a schválili žádost o dotaci z Národní sportovní agentury.

Třináct milionů korun na koupi pozemku a tři a půl milionu korun na projektovou dokumentaci pro sportovní halu schválili zastupitelé na svém zasedání 10. září. Současně souhlasili i s podáním žádosti o dotaci z Národní sportovní agentury z programu Standardizovaná sportovní infrastruktura 2020–2025 a v případě jejího přiznání se zavázali k dofinancování vlastního podílu města. Město

krom toho do konce října požádá i o dotaci z Kraje Vysočina. Stavbu sportovní haly město uskuteční pouze v případě získání plné dotace od obou poskytovatelů v celkové výši 115 milionů korun a maximální cena samotné stavby nepřesáhne 186 a půl milionu korun.

„Město již pořídilo první tři stupně projektové dokumentace – architektonickou studii, dokumentaci pro územní rozhodnutí a společné stavební povolení,“ uvedl starosta Alexandros Kaminaaras. Zadávací řízení na zhotovitele dokumentace stavby již běží.

Martina Strnadová

Slavnostního otevření nové třídy se chopily i děti

Lidé se 16. září sešli v Mostišťích, aby slavnostně otevřeli novou třídu mateřské školy. Kapacita velkomeziříčských školek je nyní vyšší o 24 dětí.

„Jsem velmi rád, že se nám podařilo po dvouletém úsilí přístavbu školky dokončit tak, aby do ní hned druhého září děti mohly nastoupit,“ uvedl starosta města Alexandros Kaminares a dodal, že jde o dobrý příklad meziobecní spolupráce. Na přístavbě se totiž podílí i obec Martinice, pro kterou jsou základní i mateřská škola v Mostišťích spádové.

Město Velké Meziříčí na přístavbu mateřské školy získalo dotaci ve výši 13,5 milionu korun z Integrovaného regionální-

ho operačního programu. Spoluúcast tvoří necelé dva miliony, z nichž polovinu zaplatí právě Martinice. „Když už se nám podařil takový dobrý počín, byl bych rád, kdybychom do budoucna vylepšili i základní školu,“ řekl k tomu martinický starosta Michal Drápela. Velkomeziříčský místostarosta Martin Kaman pak ocenil moderní vzhled nové třídy a zejména rekuperaci.

Slavnostního přestřižení pásky se ujali zmínění zástupci Velkého Meziříčí i Martinic spolu s ředitelkou školy Hanou Hladíkovou a dětmi, které předtím vystoupily s recitačním a tanečním programem. Za něj si vysloužily velký potlesk.

Martina Strnadová

Mostiště plánují chodník i úpravu náplavky

S plánovanými akcemi v místní části Mostiště se seznámila rada města ve středu 4. září. Jde o úpravy v kulturním domě, chodník, dopravní řešení prostoru kolem mostu, náplavku a další.

„Máme hotovou studii chodníku od Velkého Meziříčí na Olší, nejdřív však

bude nutné udělat sítě a veřejné osvětlení,“ sdělil radním předseda komise pro místní správu Zdeněk Kocourek a informoval o dalších plánech, kterými jsou dopravní řešení prostoru kolem mostu, přes který vede silnice ke kulturnímu domu, dále úprava náplavky u kultur-

ního domu, vybudování nových toalet v kulturáku a plochy pro cvičení hasičů za kurtem. Záměrem města je též výtýpování vhodné trasy pro cyklostezku na Vídeň a Bory, která by navázala na již hotovou z Velkého Meziříčí do Mostiště.

Martina Strnadová

Město pomůže konkrétní obci postižené povodní

Velkému Meziříčí se povodeň vyhnula, jiné české a moravské obce však zasáhla ničivou silou a způsobila obrovské škody. Město se chystá poskytnout pomoc konkrétní obci. Lidé mohou přispívat prostřednictvím ověřených sbírek.

Nyní probíhá mapování postižených oblastí a výběr obce, kde je pomoci nejvíce potřeba, a té pak Velké Meziříčí pošle finanční příspěvek na obnovu.

Lidé mohou přispívat také, a to prostřednictvím sbírek charitativních organizací a nadací, například:

- **Člověk v tísni:** SOS Povodně, č. ú. 72027202/0300
- **Charita Česká republika:** Charita pro oběti povodně, č. ú. 44665522/0800, v. s. 906
- **ADRA:** SOS ADRA: POVODNĚ 2024, č. ú. 66888866/0300
- **Diakonie:** Povodně v Česku, č. ú. 2100691426/2010

Řeky Balinka i Oslava se zvedly, ale Velké Meziříčí neohrozily

Víkend od 13. do 15. září ve Velkém Meziříčí proběhl, na rozdíl od jiných oblastí republiky, klidně. Řeky Balinka i Oslava město neohrozily. Sice byly rozvodněné, ale držely se ve svých korytech.

Město se na povodně chystalo už od středy 11. září. „Jsme dobře připravení na různé scénáře,” uklidňoval občany starosta Alexandros Kaminaras.

Hasiči již ve středu postavili protipovodňové stěny, na technických službách byly nachystány pytle s pískem, zasedala povodňová komise správního obvodu Velké Meziříčí. Starosta vydal varování a připojil důležité informace pro občany, co dělat v případě krizové situace. Městská policie průběžně monitorovala vodní toky a kontrolovala porosty, zda nejsou narušeny silným větrem, podmáčením a neohrožují obyvatele.

Hasiče čekal opravdu těžký víkend. Na Vysočině zasahovali u stovek událostí souvisejících s počasím, nejčastěji šlo o odstraňování popadaných stromů a větví z komunikací, a to zejména na Třebíčsku. V Jimramově evakovali tři osoby z vodou ohrožených domů, na některých místech kraje čerpali vodu, v Havlíčkově Brodě stavěli protipovodňovou ochranu stavební průmyslovky. K technické pomoci vyjížděla i jednotka SDH Velké Meziříčí.

Ničivé povodně spláchly kus Česka. Od 13. září lidé a média neřešili nic jiného. Uběhlo pár dní a řádění přírodního živlu přebila jiná témata, třeba volby. V postižených lokalitách je však náprava škod stále na prvním místě. „Vnímali jsme, že zájem o pomoc lidem postiženým povodněmi pomalu opadá. S kamarádem jsme chtěli nějak pomoci a řekli jsme si, že nejlepší bude přiložit ruku k dílu,” říká Honza z Velkého Meziříčí. Oslovil organizaci Adra, přes kterou získal další kontakty na místa, kde je dobrovolníků nejvíce potřeba. Od 19. do 21. září už s kamarádem pomáhal na Jesenicku. Rozhodl se podělit se o své dojmy a inspirovat tak další. „Každá volná ruka je tam potřebná,” uzavírá Honza.

S kamarádem jsme se rozhodli pomoci po povodních. Pro mě byl asi největším impulzem vděk, že před sebou nemám dva roky oprav našeho domu, neboť bydlíme v těsné blízkosti řeky Oslavy. Měli jsme štěstí. Prudké deště se nám vyhnuly a zkázu svrhly zejména na oblast Moravskoslezského kraje. Zaregistrovali jsme se tedy jako dobrovolníci přes jednu charitativní organizaci, která nás poslala do obce Holčovice. Cestou prohledávám internet, o rozsahu katastrofy v této menší obci v Jeseníkách však nic nenačítám. Vůbec nevíme, kam jedeme. Na místo přijíždíme ve čtvrtek večer. V obci je tma, svítí se v jediné budově — v místní hospodě, která plní roli krizového centra. Je zde hrstka statečných, většinou mladých, ale už velmi unavených lidí, kteří se snaží vrátit této krásné obci život.

Ráno jdeme pracovat ke staršímu pánovi. Působí odevzdaným dojmem. Zdraví mu nedovoluje uklidit nepořádek na zpusťšené verandě. Odvážíme bahno, kotouč po kotouči, uklízíme a odnášíme zničené věci. Starší pán konečně poznává svoji verandu, byť bez plotu, dlažby a dřeva na zimu. Poprvé se však usmívá a vtipkuje. Povídám mu, že ta kůlna, co stojí u sousedů, to od povodně také pořádně schytala. „A to kluci nevíte, že tam stála ještě jedna kůlna!” odpověděl. Nedokázali jsme se ubránit hlasitému smíchu.

Večer po těžké práci nás mladí hasiči z Holčovic přijímají k jednomu stolu. Vyprávějí nám o tom, jak nasazovali životy při evakuaci lidí. Projevují velkou vděčnost za to, že jsme přijeli. Opravné práce prý potrvají měsíce, ne-li roky.

V sobotu pokračujeme ve vyklízení zatopených sklepů a garáží dalších lidí. Dobrovolníků je zde už více. Jedna slečna nám přináší štrůdl a kafe z termosky. Všichni makají jako mravenci. Když odvážím asi padesátý kotouč bahna, vylévám z něj i slepýše. Oplachujeme ho vodou, odnášíme a pouštíme zpět do přírody.

Budete-li mít, vážení čtenáři, chuť a odvahu také přiložit ruku k dílu, zde je kontakt na starostu Holčovic Martina Hradila: 731 938 756 nebo starosta@obecholcovice.cz. Ozvěte se mu, za ten hřejivý pocit to rozhodně stojí!

Honza

4. 9. 2024 v 16:10 zjistila hlídka MP 3 osoby, které lovily ryby na řece Balince u náplavky na revíru Balinka 1, ale v místě, kde je lov zakázán. Hlídka MP se spojila s odborem životního prostředí MÚ, s nímž se dohodla na provedení kontroly osob. Na místě bylo zjištěno, že jedna osoba byla ve věku 15 let a dvě osoby ve věku 14 let. Osoby byly na místě poučeny a z místa vykázány. Vzhledem k tomu, že nedošlo k úlovku žádné ryby, nebylo nutné další opatření.

9. 9. 2024 ve večerních hodinách se dostavil na služebnu 19letý mladík, který uvedl, že je z Dačic a že nemá prostředky na návrat domů. Hlídka MP kontaktovala otce, který uvedl, že jej doma nechce a že pro něj nepojede. Hlídka kontaktovala odbor sociálních věcí ve VM a následně v Dačicích. Mladík byl následně poučen, aby se následující den obrátil na odbor sociálních věcí ve VM, kde mu budou poskytnuty prostředky, aby se mohl dostat domů. Mladík se na odbor sociálních věcí nedostavil, ba naopak pomohl své kamarádce při útěku z výchovného ústavu ve VM. Následně byl kontaktován MP, byl opětovně poučen, aby se dostavil na odbor sociálních věcí, že na něho čekají, nebo aby se jiným způsobem dostal do místa bydliště. Chovanka se z útěku vrátila sama do výchovného ústavu.

10. 9. 2024 v 17:30 bylo na služebně MP oznámeno, že u Kauflandu, U Tržiště ve VM se neznámá osoba prokazuje jako osoba s postižením hluchoněmutnosti a požaduje po občanech finanční hotovost. Strážníci se dostavili na místo, provedli kontrolu u Kauflandu a okolí, ale osoba dle popisu se již v uvedené lokalitě nezdržovala.

Za uvedené období bylo MP odhaleno a řešeno 70 dopravních přestupků, které se týkaly převážně nedodržování dopravního značení a porušování obecné úpravy silničního provozu.

Při úsekovém měření rychlosti v Křižanově, kde MP Velké Meziříčí měří rychlost na základě Veřejnoprávní smlouvy, bylo za uvedené období odhaleno celkem 115 překročení rychlosti. Tyto přestupky jsou obratem odesílány odboru dopravy k dalším úkonům.

Semaforey dostanou LED světla

Semaforey na křižovatkách ulic Novosady a Vrchovecká, Sokolovská a K Novému nádraží i na přechodu pro chodce u Kotvičky dostanou nová světla.

Výměna stávajících návěstidel za LED technologii proběhne do konce října a bude stát 954 000 korun. Práce mají být provedeny tak, aby co nejméně omezily dopravu.

Martina Strnadová

Vánoční trh bude 10. prosince

V úterý 10. prosince náměstí ve Velkém Meziříčí zaplní stánkaři s vánočním sortimentem. Souběžně s trhem bude probíhat i tradiční vánoční výstava v Jupiter klubu – od pondělí 9. do středy 11. prosince.

Vánoční trh bude nabízet cukrovinky, občerstvení včetně punče či

svaženého vína, jejichž konzumace na náměstí bude povolena, řemeslné výrobky, jako je keramika, proutěné a dřevěné zboží, rukodělné výrobky a podobně.

Náměstí proto bude po celý den uzavřeno pro vjezd vozidel vyjma zásobování.

Martina Strnadová

Koláč pro hospic se letos koná již podvanácté

Dobrovolníci a zaměstnanci Oblastní charity Žďár nad Sázavou budou 9. října rozdávat sladké koláče všem, kteří přispějí na podporu nevyléčitelně nemocných pacientů Domáčího hospice Barborka. Do sbírky lze přispět nejen osobně, ale do konce října i online. Výtěžek sbírky poputuje na nákup zdravotnických pomůcek a materiálu pro tým hospice, který se stará o pacienty v jejich domácím prostředí.

Loni se díky sbírce vybralo přes 270 000 korun, které pomohly zajistit potřebnou péči. Sladkou odměnu za příspěvek do sbírky Koláč pro hospic dostanou dárči ve stánku na náměstí ve Velkém Meziříčí ve středu 9. října od 6:30 do 17:30 hodin.

-red-

Hřiště bude mít nový povrch

Město obnoví hřiště mezi ulicemi Na Výsluní, Kolmá a Nad Gymnázíem. Sportovní plácek dostane do půli října nový prosívkový povrch.

Obnova hřiště zahrnuje sejmutí stávající vrstvy do čtvrtmetrové hloubky, položení geotextilie, drčeného kameniva, štěrkodrti a nakonec prosívky, včetně jejího srovnání a závěrečné úpravy plochy.

Martina Strnadová

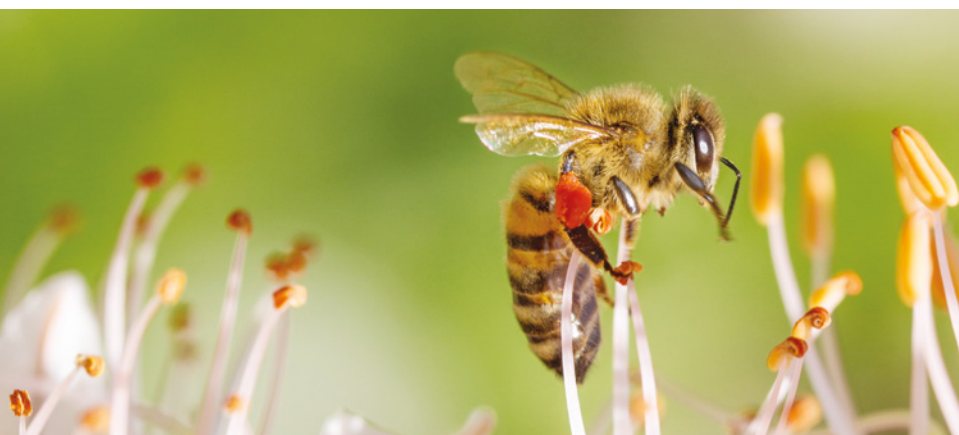
Zjistěte, jak jste na tom s hustotou kostí

Už jste slyšeli o riziku řídnutí kostí? Osteoporóza podle národních statistik postihuje čím dál více lidí. Nejvíce ohroženou skupinou jsou ženy po menopauze nebo muži po 70. roce života. Naštěstí existuje spolehlivá prevence. Je to denzitometrické vyšetření, které za vás v mnoha případech uhradí pojišťovna.

Vyšetření ve Velkém Meziříčí provádí **MUDr. Šottner** (poliklinika „Kablo“ za Kauflandem) – stačí se objednat na číslo +420 704 492 105. Čekací lhůty jsou v současné době poměrně krátké, a vy tak termín získáte dříve než obvykle.

Více informací včetně ordinačních hodin ambulance naleznete po načtení QR kódu na našem webu.

-red-

Včelaři zvou na výstavu

V neděli 20. října od 7:00 se na velkomeziříčském gymnáziu uskuteční včelařská výstava obohacená o přednášky. Akce se koná k příležitosti 121. výročí organizovaného včelaření na Velkomeziříčsku.

Vstupné na výstavu stojí symbolických 50 korun pro dospělé, děti do 15 let mají vstup zdarma. Mimo koukání si také budou lidé moci zakoupit něja-

ko drobnost na trhu s prezentací včelařských produktů od místních včelařů v prostoru parčíku před gymnáziem. Pro zvědavé jedince nebudou chybět ani naučné přednášky s možností zakoupení celodenního vstupu na ně za 500 korun. Rozpis jednotlivých přednášek naleznete v našem webovém kalendáři akcí.

Tina Kárníková

Zprávy od hasičů

Střet vozidla s traktorem

V pondělí 2. září 2024 po sedmé hodině zasahovala jednotka profesionálních hasičů ze stanice ve Velkém Meziříčí u dopravní nehody traktoru a osobního automobilu ve Lhotkách. Nehoda se obešla bez zranění. Hasiči místo události kompletně zajistili.

Montáž protipovodňového hrazení

Ve středu 11. září 2024 před desátou hodinou jednotka profesionálních hasičů ze stanice ve Velkém Meziříčí společně s jednotkami sborů dobrovolných hasičů z Velkého Meziříčí, Měřína, Křižanova a zaměstnanci technických služeb na základě rozhodnutí povodňové komise kompletně namontovala protipovodňové hrazení na řece Balince a Oslavě.

Nehoda motocyklu

V pátek 20. září 2024 po čtrnácté hodině zasahovaly jednotky profesionálních hasičů ze stanic ve Velkém Meziříčí a Velké Bíteši u dopravní nehody motocyklisty mezi Rudou a Tasovem. Hasiči spolupracovali se zdravotníky při ošetření řidiče motocyklu. Následně pomohli s jeho transportem do vrtulníku.

npor. Jiří Doležal,
velitel stanice Velké Meziříčí

Během měsíce září proběhla hned tři veřejná projednání projektů města. Lidé se seznámili s finálním návrhem revitalizace sídliště Bezděkov (12. 9. v hasičské zbrojnici), s přípravami výstavby nové sportovní haly za Světlou (17. 9. v kinosále) i s etapizací rekonstrukce náměstí, která má začít za půl roku (24. 9. v kinosále).

MARTINA STRNADOVÁ

Veřejná projednání: Lidé chtějí zklidnit dopravu a mít kde parkovat

BEZDĚKOV: KDE BUDEME PARKOVAT?

Společnosti City Upgrade představila hotový návrh revitalizace Bezděkova. „Neznamená to, že revitalizaci provedeme naráz. Budeme ji realizovat postupně, po etapách,“ uvedl starosta Alexandros Kaminaras.

Úkolem společnosti City Upgrade bylo řešit dopravu a parkování v sídlišti, cesty pro pěší a jejich bezbariérovost, zásahové plochy pro zachranné složky, zeleň a městský mobiliář a konečně i místa pro trávení volného času. Výsledný návrh počítá se zásahovou plochou pro každý z šesti osmipodlažních panelových domů i s navýšením počtu parkovacích míst o 94.

VÍCE INFORMACÍ

SPORTOVNÍ HALA: JAK BUDETE ŘEŠIT DOPRAVNÍ SITUACI?

Studii sportovní haly na Sportovní ulici představila společnost Cuboid architekti. Ukázala a popsala zasazení haly do výrazně svažitého terénu, jeho výhody i nevýhody, dispoziční řešení vnitřních prostor i parkování.

Lidé se ptali na parkování. „Počet parkovacích míst je 56, a k tomu stání pro autobusy. Je to maximum, co máme v daném prostoru k dispozici,“ sdělila Magdaléna Pappová. „Sportovní hala nemá primárně řešit parkování v lokalitě, ale pouze parkování pro potřeby sportovní haly,“ dodal k tomu starosta Alexandros Kaminaras.

K její výstavbě dojde pouze v případě, že město získá dotaci. Pokud se zadaří, mohlo by se začít v roce 2026.

VÍCE INFORMACÍ

REKONSTRUKCE NÁMĚSTÍ: BUDE ŠEST ETAP

Architektonický návrh rekonstrukce náměstí a přilehlých ulic ve Velkém Meziříčí stručně představil architekt Filip Musálek.

Celá plocha náměstí bude předlážděna žulovou kostkou, stromy zůstanou zachovány a budou dosazeny dalšími pěti novými.

„Nejdůležitější je samozřejmě dopravní řešení a počet parkovacích stání. Držíme je na dvou stech, tedy zhruba tak, jak jich je teď,“ dodal Musálek s tím, že však dojde k jejich přeorganizování.

„Nepůjde o jednu, ale o šest staveb, z nichž každá bude dokončena k užívání a teprve potom začne další. Nebude tedy rozkopáno celé město,“ informoval hlavní projektant Roman Fildán ze společnosti Fildman projekt.

V první etapě se budou rekonstruovat ulice Komenského a U Bašty (duben 2025 – červenec 2025), ve druhé Rozkoš, Fortna, K Haltýři (červenec 2025 – srpen 2025), ve třetí Kostelní a prostor u Kotvy (září 2025 – říjen 2025), ve čtvrté náměstí a prostor u Dózy (říjen 2025 zahájení, na jaře pokračování, dokončení červen 2026), pátou etapou jsou ulice Vrchovcá, Radnická a Mlýnská (červenec 2026 – září 2026) a poslední etapou je dvůr na Novosadech (září 2026 – říjen 2026).

VÍCE INFORMACÍ

Děje se v Jupiter klubu

Zahájení tanečních kurzů, foto: Tina Kárníková

Zahájení sezóny LoutkyVM,
foto: Tina Kárníková

Divadelní představení *Fantastická žena*,
foto: Tina Kárníková

Foto: Jiří Kunčík

Fajtfest v centru bude v říjnu

Další ročník akce Fajtfest v centru vol. III se uskuteční 12. října 2024 v Jupiter klubu ve Velkém Meziříčí.

„Tato akce má pro nás letos zvláštní význam – je o podpoře a vzájemné sounáležitosti. Především se na ní představí kapely, které jsou s Fajtfestem úzce spjaté, ať už z minulosti nebo současnosti,” shoduje se pořadatelský tým a dodává, že část kapel má silné vazby právě na Velké Meziříčí. Pořadatelé chtějí dát příležitost i místním interpretům. A to i přes fakt, že se žánrově pohybují úplně jinde, než jsou návštěvníci Fajtfestu zvyklí. Netradiční lokální support dodá akci jedinečnou atmosféru.

„Fajtfest v centru vol. III bude jedinou akcí v tomto roce, kde nás můžete podpořit, a moc v to věříme. Síla Fajtfest Family je v tomhle vždy obrovská a nepochybujeme, že tomu tak bude i tentokrát,” zvou pořadatelé věrné fanoušky Fajtfestu.

Předprodej lístků je spuštěn.

-FF-

Line-up:

- SUNSET TRAIL, STERCORE, OVERHYPE, NONSENSE, SHATTER, JIMMY G, ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA VM

Zuzanka dostala od skautů peníze na hiporehabilitace

Skauti předali Zuzance Nekovářové z Laviček 344 786 korun na hiporehabilitace. Právě tolik vynesla dobročinná kavárna, která probíhala od pátku 13. do neděle 15. září na faře.

„Neočekávali jsme, že by výtěžek mohl překonat předchozí ročník. V takovém počasí, komu by se chtělo vůbec vycházet ven. Součet peněz v pokladničkách nám ale vyrazil dech, celých 344 786 korun. Vybrali jsme tedy asi o 65 000 více než v předchozím ročníku,“ neskrývali své nadšení skauti. Nutno ovšem dodat, že skauti zabojovali a vyrukovali s řadou nápadů, jak přilákat hosty do kavárny i v takovém načas. Kavárna bude! Ani déšť nás nezastaví – napsali na sociální síti v době, kdy se všude kolem rušily

akce. „Místo posezení pod širým nebem jsme na faře postavili stany, místo ledu do limonád jsme nabízeli několik druhů teplých nápojů na zahřátí a místo triček jsme obsluhovali v zimních bundách,“ popsaly skautky Maruša a Ilča přípravu. Tak jednoduché to bylo. A lidé jejich odhodlání oceňovali. Zastavovali se na kávu, zákusek, někteří statečně usedli venku, jiní dali přednost teplu farního sálu. Příjemné prostředí kavárny zpestřila sobotní párty či nedělní živá klavírní hudba v podání Matěje Hampla. Člověk si tak chvílemi

připadal jak v kavárně Slavia v centru Prahy. A komu se vůbec nechtělo vytáhnout paty ven, ale přitom by rád přispěl, nechal si kávu přivést až ke dveřím bytu. I takovou službu totiž skauti nabízeli. Dokázali tak, že když se chce, všechno jde. Díky nim a jejich Kávě od srdce bude mít Zuzanka, která žije s velmi vzácným genetickým onemocněním, peníze na hiporehabilitační pobyty k oddálení náročné operace páteře. „Znovu se nám potvrdilo, že Velké Meziříčí je plné skvělých lidí, kteří nám i přes nepohodlí a zimu pomáhali s přípravami, přispívali do kasiček a podporovali nás. Děkujeme všem, kteří se letos na Kávě od srdce podíleli a těšíme se na příští rok,“ uzavřeli skauti.

Martina Strnadová

Starosta přivítal nové občánky Velkého Meziříčí

V sobotu 28. září se v obřadní síni velkomeziříčské radnice konalo vítání občánků. Po úvodních slovech starosty Alexandros Kaminaras, které doprovázela hra na piano, si každá rodina přišla pro gratulace, měkký dáreček a symbolický finanční dar od města. Celkem bylo přivítáno 20 miminek narozených od konce loňského roku až do posledního března letošního roku.

Tina Kárníková

Přivítání občanci:

David Řezníček
Nela Mutkovič
Jáchym Bejček
Stella Brodská
Barbora Brožová
Andrea Dlouhá
Pavel Kříbala
Leontýna Slaná
Dominika Kovtunová
Matěj Holík
Mia Horáková
Zdenek Maloušek
Eliáš Syrový
Františka Kozlová
Adam Kyus
Vojta Lázníčka
Adam Michal
Marek Ryant
Jan Sekyra
Anna Vrátilová

Stacionář Nesa vítal hosty. Proběhl Den Charity

Denní stacionář Nesa ve Velkém Meziříčí 5. září otevřel své dveře návštěvníkům v rámci Dne Charity. K pohodě hrála místní kapela Weget.

Stacionář má třicet klientů, o které se stará desítka pracovníků. „Sedmdvacet našich klientů má těžký stupeň postižení. Mnozí jsou na vozíku, některé

ráno sváží náš řidič, který je pak rozváží zase domů. Za den najezdí kolem 120 kilometrů,“ sdělila vedoucí zařízení Alena Poulová.

Velký zájem je i o službu osobní asistence. Zhruba pětadvacet jejích pracovníků jezdí po celém okrese přímo k nesoběstačným lidem do domácností.

„Poslední dobou roste zájem i o služby domácí hospicové péče, o služby pro seniory, nárůst zájmu zaznamenáváme i v Klubu v 9,“ dodala Jana Zelená.

Partnerem Dne Charity ve Velkém Meziříčí byl Nadační fond Františka Podstatzky Lichtensteina.

Martina Strnadová

Veřejné fórum Zdravého města ukázalo, po čem lidé touží

Ve středu 25. září se v koncertním sále Jupiter klubu uskutečnilo veřejné fórum, a to po dvouleté pauze. Akce má za cíl poukázat na to, co si lidé ve městě přejí změnit, kde vnímají problémy.

Na začátku starosta města Alexandros Kaminaras a místostarosta města Martin Kaman připomněli sedm nejpalčivějších problémů, které vzešly z veřejného fóra v roce 2022. Následovalo zapisování jednotlivých podnětů ke zlepšení města ve skupinách, přičemž každá se věnovala určité oblasti. Dále všichni procházeli sálem a u jednotlivých stolů hlasovali pro svého favorita. Nechyběl ani slibovaný stůl mladých tvořený žáky 9. A a 9. B ze ZŠ Sokolovské, za účast na akci každý z nich obdržel poukaz do knihkupectví.

Vybrané dva návrhy od každé skupinky byly zapsány na výsledkovou tabuli a poté probíhalo finální hlasování zelenými body.

Během vyhodnocování výsledků proběhlo slosování slibované tomboly o mléčné výrobky formy Lacrum.

Mezi top jedenáct témat se dostalo: 1. zvýšení bezpečnosti v čechových sadech (osvětlení, kamerový dohled), 2. zřízení senior / handicap taxi, 3. rozšíření pobytové odlehčovací služby, 4. revitalizace areálu koupaliště Palouky včetně budov, 5.–7. vybudování multifunkčního hřiště a dětské herny indoor v blízkosti centra města a v dalších lokalitách, 5.–7. vybudování výtahu a tělocvičny na gymnáziu, 5.–7. centralizace IT servisu (sdílený), 8.–9. zvýšení výsadby stromů, 8.–9. podpora malých podnikatelů v centru města (obsazení prázdných provozoven), 10.–11. snížení rychlosti na ulici Uhřínovská, 10.–11. zajištění zdravotní osvěty v péči o zdraví (pravidelné přednášky – vstup pro občany zdarma).

Po celou dobu veřejného fóra byly k zakoupení malované plátěné tašky a hliněné výrobky z Centra Kociánka Březejc.

Tina Kárníková

Záchranáři předvedli masáž srdce a Brněnské tetiny roztančily děti

V týdnu 9.-15. září proběhly dvě akce pořádané Zdravým městem.

V úterý 10. září se na náměstí konal Den zdraví, který přinesl hudebně divadelní představení pro menší, ukázkou psůvů z místního kynologického klubu a spoustu stánků s dobrotami. Nejen k zakoupení, ale i k ochutnání zde byly různé koláče, burčák, dezerty, káva, sýry a spousta dalšího. Svůj

stánek na náměstí mělo i město. Místostarosta Martin Kaman v něm představil plány v cyklodopravě, cyklostezky, nabídl pocitové mapy apod. Zájemci si mohli vyzkoušet i jízdu na elektrokole.

Ve čtvrtek 12. září se konal Den záchranářů, tentokrát netradičně kvůli nepříznivému počasí v prostorech Jupiter klubu. Záchrané složky předvedly,

jak jednat v případě, že někdo zkolabuje a příliš nereaguje. Policejní kynologové se zase postarali o scénu likvidace nebezpečného pachatele. Malí i velcí si mohli vyzkoušet masáž srdce na figurínách, k dispozici byla i spousta brožur s důležitými informacemi od Besipu, Policie ČR i ZZS Kraje Vysočina.

Tina Kárníková

Historické slavnosti přivítaly Albrechta z Valdštejna

Foto: Tina Kárníková

Odešli z našich řad

Stanislav Slabý, Kúsky, 57 let, 1. 9. 2024

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 9. 9. 2024 s panem **Stanislavem Slabým** z Kúsek.

Zarmoucená rodina

Věra Zahálková, Velké Meziříčí, 60 let, 9. 9. 2024

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 17. 9. 2024 s paní **Věrou Zahálkovou** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Jaromír Konečný, Velké Meziříčí, 75 let, 13. 9. 2024

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 20. 9. 2024 s panem **Jaromírem Konečným** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

František Slabý, Kúsky, 70 let, 17. 9. 2024

Marie Konečná, Velké Meziříčí, nedožitých 90. let, 24. 9. 2024

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 2. 10. 2024 s paní **Marií Konečnou** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Dne 15. října 2024 si připomeneme 5 let od úmrtí pana **Bohuslava Studýnky**. S láskou vzpomínají manželka a děti s rodinami.

*Kdo tě znal, v dobrém vzpomíná.
Kdo tě měl rád, ten nezapomíná.*

25. 10. vzpomeneme 4 roky od úmrtí naší milované manželky, maminky, babičky a prababičky, paní **Drahomíry Navrátilové**.

S láskou a úctou vzpomínají manžel Zdeněk, dcery s rodinami a sestra Anežka.

Dne 5. 11. 2024 uplyne 15 let, co nás opustila naše manželka a maminka, paní **Ivana Ambrožová**.

Stále vzpomínáme. Manžel Zdeněk a dcery Iveta a Blanka s rodinami.

Dne 6. 10. 2024 uplyne sedm let, kdy nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a dědeček, pan **Josef Černý**. Letos by se dožil devadesátky.

S láskou vzpomínají manželka Jaroslava a dcery Irena a Alena s rodinami.

Vzpomínáme

Letos, 19. října, uplyne 25 let od chvíle, kdy nás navždy opustil náš tatínek, dědeček a pradědeček, pan **Josef Suchánek**.

S láskou vzpomínají a všem ostatním za tichou vzpomínku děkují dcery a syn s rodinami.

*Ten, kdo Tě měl rád
Toho srdce bolí
A kdo tě znal,
Ten porozumí
Chybí Tvá rada,
Chyběj Tvé ruce,
A ze všeho nejvíce
Tvé upřímné srdce*

Dne 10. října to bude již 6 let, kdy nás náhle opustil pan **Lubomír Strnad** z Velkého Meziříčí.

Kdo jste ho měli rádi, vzpomeňte s námi. S láskou a vděčností stále vzpomínají manželka a děti s rodinami.

„Čas plyne a nevrací, co nám vzal, jen vzpomínky a bolest v srdci zanechal.“

Dne 9. října vzpomeneme smutné 7. výročí úmrtí, kdy nás navždy opustila naše milovaná manželka, maminka, babička a sestra, paní **Zdeňka Lancmanová**, která se plně věnovala rodině a seniorům. Její život byl posláním pro ostatní. Vzpomínáme s láskou a moc nám chybí.

Kdo jste ji znali a měli rádi, věnujte jí prosím s námi tichou vzpomínku. Předem děkujeme všem. S láskou vzpomínají manžel Karel, dcera Julie s rodinou, dcera Regina s rodinou, syn Jiří s rodinou, sestra Květoslava s rodinou.

Dne 20. 9. 2024 uplynulo 5 roků, co nás navždy opustila naše maminka, babička, prababička a praprababička **Marie Bartůňková** z Oslavičky.

Dne 18. 11. 2024 uplyne 17 roků od úmrtí našeho tatínka, dědečka a pradědečka **Leopolda Bartůňka** z Oslavičky.

S úctou a láskou na rodiče vzpomíná dcera Helena s rodinou.

Dne 5. 10. 2024 uplyne 50 let od úmrtí paní **Vlasty Vítkové** rozené Ptáčkové.

S láskou vzpomíná dcera Ajka Svobodová s rodinou a rodina Vítková.

19. 8. 2024 to byly 4 roky, co nás navždy opustil pan **František Vítek**.

S láskou vzpomíná manželka a děti, Ajka, Bohdan a Svatka s rodinami.

V těchto dnech si připomínáme smutná výročí odchodu našich rodičů pana **Miloše Slabého** a paní **Soni Slabé** z Křížanova.

Miloš Slabý by se letos dožil 100 let.

Děkujeme všem, kteří si společně s námi na ně vzpomenu.

Děti s rodinami

Čas plyne, vzpomínky v srdci zůstávají.

Dne 23. října si připomeneme 4. výročí úmrtí paní **Marie Komínkové** z Velkého Meziříčí.

A dne 3. listopadu vzpomene 1. výročí úmrtí pana **Bohuslava Komínka** z Velkého Meziříčí.

S láskou vzpomínají děti s rodinami.

Vaše rodinná a společenská oznámení objednávejte na 566 781 038, e-mailem velkomezirisko@velkomezirici.cz nebo osobně v redakci.

Pondělí: 13:00–17:00, Středa: 10:00–12:00, Pátek: 8:00–12:00

Najdete nás v budově radnice, přízemí, dveře č. 104.

Koupíme nemovitost ve Velkém Meziříčí a okolí, dům, byt, st. pozemky, pole, lesy, i v exekuci, platba v hotovosti. Tel.: 605 054 470

Sečeme všem, úpravy zahrad. Tel.: 731 457 371

Prodáváme 22 týdenní kuřice (nesou), domácí vejce a plastové přepravy na kuřice. Tel.: 737 477 773 Hrbov 42.

Provádíme rekonstrukce bytového jádra, zednické práce a stavební práce. Tel.: 605 054 470

Sběratel s více než 30letou praxí, koupí a bezplatně ohodnotí starožitnosti všeho druhu. Např.: obrazy, mince, zlato, hodiny, porcelán a další sta-

rožitnosti. Platím vždy hotově na místě. Nejlepší ceny od sběratele! Tel.: 732 961 266

LP reality - Prodej, výkup, úvěr s ručením nemovitostí. Tel.: 731 457 371.

Koupím staré hračky, šlapací autíčka, pивní lahve s nápisem, plechovice od olejů, motocykly a součástky k nim, tel.: 732 400 672. Děkuji

Provádím veškeré malířské a natěračské práce. Tel.: 605 054 470

Koupím vojenskou výstroj např.: vysouvací nože, tropické klobouky, oblečení pískové zelené, modré barvy, kanady boty okované-plátěné, masáče, muniční bedny, bundy

s kořichem, ruksaky. Nabídněte cokoli i poškozené! Volejte nebo prozvoňte na tel.: 732 400 672. Děkuji

Prodám palivové dřevo i štípané. Tel.: 605 054 470

Prodám štípané palivové dřevo tvrdé i měkké. Tel.: 607 125 672.

Koupím starší použité lino, alespoň 20m2. Cena dohodou. Tel. 774 868 024.

Prodám suché palivové dřevo, štípané v metrech – smrk, borovice. Možnost zajištění dopravy. Telefon: 605 071 238.

Nabízím nástřik podvozku osobních automobilů, ošetření dutin, výměnu motoro-

vého oleje, filtrů, brzdových kotoučů a destiček. A další různé opravy dle dohody. Tel.: 735 972 157.

Hledám přítelkyni z Velkého Meziříčí, Velké Bíteše a okolí, se kterou budu moci trávit volný čas. Je mi 80 let a samota mne tíží. Ozvěte se mi na telefonní číslo: 604 312 727. Děkuji.

Hledám možnost zorání dvou pozemků na zahradě – 17 × 9,2 m a 14 × 7,5 m. Zahrada je na okraji Velkého Meziříčí s dobrým příjezdem a přístupem, pozemky jsou bez problémů, větší je mírně svažité. Vhodný mechanismus VARI nebo něco obdobného. Dohoda možná i pro další roky. Za nabídky předem děkuji, tel. 777 910 194.

SLAVNOSTNĚ OTEVÍRÁME
V PONDĚLÍ **4. LISTOPADU** OD 8 HOD.
VE VELKÉM MEZIŘÍČÍ OC KARLOV

PŘÍKRÝVKA ULVIK
135x200 cm 1399,-

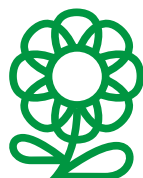
Sleva
75%

350.-

Scandinavian Sleeping & Living

NABÍDKA PLATÍ OD 4. 11. DO 12. 11. 2024
NEBO DO VYPRODÁNÍ ZÁSOB.

**ZAHRADNICTVÍ
STUDENEC**

Ovocné stromy
Prodej od 21. října

OVOCNÁ SOBOTA

26. října • 8–17 hod.

zahradnictvi-studenec.cz

„S námi budeš rozdávat
radost i podporu.“

PRO NÁŠ TÝM HLEDÁME:
VEDOUcíHO - SOCIÁLNíHO
PRACOVNíKA / PRACOVNíCI
PRO DENNí STACIONÁŘ
VE VELKÉM MEZIRÍČÍ

Více informací:
www.zdar.charita.cz,
tel.: 777 155 376

invia

Exotika přímým letem,
nahradte si zimu létem!

Pobočka Velké Meziříčí

📍 **Náměstí 80/4**

Kontaktujte nás

✉ michal.polak@invia.cz

☎ 720 600 400

GENERALI
ČESKÁ POJIŠŤOVNA

GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a.s.,
Novosady 102/93, Velké Meziříčí

**přijme do pracovního poměru –
pracovníci přepážky na plný úvazek.**

Bližší informace podá Edita Jelínková, Novosady 102/93,
Velké Meziříčí, telefon: +420 605 139 389

MĚSTO VELKÉ MEZIRÍČÍ

Tajemník městského úřadu
vyhlašuje veřejnou výzvu na

správce/správkyni
informačních
a komunikačních systémů

na dobu neurčitou
termín nástupu: březen 2025
Bližší informace podá
Ing. Josef Švec, tel.: 566 781 050
Příhlášky zasílejte do 11. 10. 2024

Více informací naleznete na
úřední desce města.

NOVÁ VANA DO STARÉ

- bez bourání
- bez nástřiku
- záruka 5 let
- montáž 2 hodiny

Tel.: 608 700 515

www.renovacevany.eu

Marron Racing, s. r. o.

- laserové čisticí služby
 - servis motocyklů a skútrů
- Ivo Kaštan, 602 967 090

Foto: Zuzana Bínová

**Týden mobility skončil, s Questem
však můžete soutěžit do 31. října**

V rámci Evropského týdne mobility si mohli malí i velcí užít cvičení pro ženy, dopravní bojovku přesunutou kvůli deštivému počasí do vnitřních prostor Kopretiny, soutěže na dopravním hřišti organizované Dózou ve spolupráci s policií a hasiči, výprava do světa pohádek pro kouzelný prsten princezny, orientační běh zámeckým parkem od Chaloupek a také dva odpolední cyklovýlety. Do konce října můžete soutěžit s Questem, vyzvedněte si ho na informačním centru. **Tina Kárníková**

Sociální služby města Velké Meziříčí

Klient si často potřebuje popovídat

Pomáháme klientům zvládat domácnost tak, aby mohli být šťastní, i když je někde něco trápí.

Říká se, že být pečovatelkou není jen běžné zaměstnání, je to poslání. Vždy bude potřebné a měl by ho vykonávat jen ten, kdo se opravdu pevně rozhodne pomáhat lidem. Je to péče o tělo, ducha i duši. Často se stává, že si klient potřebuje popovídat a ulevit od myšlenek, které ho trápí. Takže jde trochu i o takovou psychologickou pomoc. Někdy dotyčný nemá dobrou náladu, protože ví, že mu chybí síla, kterou mívá dříve. S takovými klienty pečovatelka mluví, naslouchá, případně se jim snaží poradit, pokud si radu žádají. Klienti mohou žádat o pomoc, když tam, kde žijí, myslím tím jejich domov, zjistí, že něco nezvládnou. My pak pomáháme v tom, co už klientům samo nejde a rodina nemá možnost pomoc poskytnout. Pomáháme je umývat, koupat, oblékat, chystat pravidelné jídlo, uklidit po úkonech, orientovat se v prostoru a pomáháme jim vyřizovat úřední věci, např. příspěvek na péči, či odeslat poštou dopis apod.

Štěstí je nezůstávat sám a vědomí toho, že je tady taková služba, která mi to umožní.

Mgr. Jana Nachtigalová,
ředitelka

Děje se v knihovně

MĚSTSKÁ
KNIHOVNA
Velké Meziříčí

Září je pryč a s ním i knihovna. Tedy alespoň taková, jakou jsme ji znali! Budova v troskách a zahrada? Škoda mluvit! Opravdu? Není to spíše tak, že leccos musí pryč, než knihovna zazářit?

Ono záleží. Někdo při pohledu na staveniště zamáčkne slzu a rozechvěje ho nostalgie, když mu zrak utkví na poklidné atmosféře druhého snímku. A jiný nevidí nic z toho, co si prohlíží. Před očima má úplně jiný obrázek. Ze sálu vychází do slunce dáma s šálkem kávy a knihou, usedá na terase ke stolku. Na lavičce ve stínu stromů cosi řeší dva studenti. Třetí k nim právě míří otevřenými dveřmi z dospělého. V altánu se ozývá známý zvuk házení kostkou, hraje se tam člověče. U pískoviště klábosí maminky, jejichž děti vášnivě tloučou do báboviček. Z divadla slyšíme potlesk, asi končí představení.

Nelze však žít ve virtuální realitě, vid'te. Tak pěkně nohama na zemi děláme v Cháritě všechno pro to, aby se návštěvníkům líbilo i v provizoriu. Co oblékaly knížky? To je otázka, na kterou vám ve vestibulu odpoví do konce října výstava přibližující proměny knižní vazby v historii. Doplnuji ji ukázky dnešních trendů pod názvem Módní knižní kabátky. V čítárně číhá na dospělé trocha legrace. Kloboučku, hop! Obehrajete knihovnici? No a v půjčovně pro děti? Vedle hry Pravidla moštárny a sportovní herny nás čeká pro školy hned osm besed. Krom stálíc již dobře zavedených i dvě zbrusu nové. Krabíčka pro nejmenší drobečky v mateřinkách. Kdo spí ve spíži? Tak na to přijdou žáci druhých tříd. Poprvé se také rozezní zvoneček, rozhrnou oponu a děti přivítá Kašpárek v našem (právě dotvářeném) alternativním divadle. Těšíme se na představení O Karkulákovi a dvakrát si užijeme Perníkovou chaloupku. O tom, že září je pryč, nikdo nepochybuje. Ale s ním i knihovna? Tak to ani náhodou! Přijďte se přesvědčit!

text: Ivana Vaňková, foto: Josef Hřeben

Ze zámku

Díl 34: Zámky a klíče

V černém řemesle a zámečnictví byl kladen důraz především na pevnost a dlouhodobé užití vyráběných předmětů. Na druhou stranu ale důležitou roli sehrával vliv trhu a požadavky a možnosti objednavatele. Podobu výsledného výrobku také ovlivňoval fakt, že zámečník tvořil ve spolupráci se stavitelem, architektem či truhlářem.

Zámečník se tak mnohdy musel přizpůsobit výtvarnému návrhu, který vznikl mimo jeho dílnu. I když se jednalo často o ryze technická zařízení, zaujímal zámek důležité místo a jeho spojení s architekturou a nábytkem určovalo jeho umělecké zpracování. Nesmíme opomenout ani skutečnost, že právě zámek se stal důležitým ukazatelem přijetí nových uchazečů do zámečnického cechu. Jeden takový mistrovský kus z přelomu 17. a 18. století, jak se předmět předkládaný posuzovací komisi nazýval, se nachází i ve sbírkách našeho muzea.

století patřily. Že se zámek nemusel odepínat pouze jedním klíčem, nám dokazuje také kovaný železný truhlicový zámek z konce 17. století, který je opatřen hned třemi klíčovými otvory.

V depozitáři je uložena celá řada zámků i s dochovanými klíči, ať už se jedná o zámky dveřní, zásuvkové, nábytkové či zámky visací. V evidenčním systému ale nalezneme i klíče samostatné, jako jsou například ty gotické pocházející z archeologických nálezů.

Ve sbírkách se setkáme také se souborem tří klíčů zakončených rukojetí ve tvaru trojlístku. Dnes už se můžeme pouze domnívat, ke které cechovní truhlici či městské pokladnici tyto klíče pocházející z 19.

Zámky jsou skupinou předmětů, ke kterým ve většině případů nemáme bližší informace o jejich původu a ani nevíme, jak se do sbírek dostaly. Ovšem některé z nich jsou například opatřeny datací. Tudíž můžeme zjistit, že jeden z renesančních dveřních zámků pochází z roku 1579, podstatně mladší je pak visací zámek s přinýtovaným štítkem s vyrytým letopočtem 1890. Tento visací zámek je opatřen šálíčem, což je skrytý ovládací prvek, díky němuž je možné uvolnit překážku bránící zasunutí klíče do klíčového otvoru. Ovšem k překonání této překážky obvykle stačila trocha trpělivosti

a kombinačního úsilí, čímž se význam šálíčů podstatně snižoval.

Ve sbírkách nalezneme také klíč, který plnil pouze funkci dekorativní, ale s naším tématem bezesporu souvisí. Původně byl tento přes 30 centimetrů dlouhý klíč opatřený iniciály AS umístěn na vývěsním štítu místní zámečnické dílny Antonína Suka.

PŘEDCHOZÍ DÍLY
NAJDETE ZDE

Barokní zámek

V depozitáři muzea se nachází velmi dekorativní barokní zámek pocházející z první poloviny 18. století, který je upevněn na dubové desce. Jedná se o krásnou zámečnickou práci s plastickými figurálními a vegetabilními motivy. Čelní deska zámku je reliéfně zdobena akantovými rozvilinami, zakončení kliky

má tvar mušle a zástrčka je vymodelována do podoby zvířecí hlavy. Na boku pouzdra je vyryta informace o tom, že zámek v roce 1945 opravil František Příhoda. Právě František Příhoda, trafikant prodávající cigarety a kuřácké potřeby v ulici Vrchovecká, muzeu zámek v roce 1947 daroval do sbírek.

František Uhlíř
na vysokém kole
dojel do Vídně,
naší i rakouské

František Uhlíř je chovatel ptáků, sběratel všeho možného od odznaků, bankovek, cihel až po historické bicykly, a poslední dobou hlavně jezdec na vysokém kole. Tato poměrně ojedinělá disciplína není vůbec jednoduchá. Velociped totiž vzbuzuje respekt. Ale když se chce, všechno jde. Nesmí ovšem chybět to správné nadšení pro věc. František začal jezdit na vysokém kole teprve nedávno. Stihl toho ovšem dost. Tři karamboly, cestu z Vysokého Mýta do zdejší Vídně a o rok později až do rakouské Vídně. Více než 300 kilometrů ujel s partou podobných nadšenců za dva dny.

MARTINA STRNADOVÁ

Kolik lidí v Česku na velocipedu jezdí, máte přehled?

Kolem 80 lidí. Na Pražskou míli se sjíždí tak čtyřicet lidí, v Ostravě na mistrovství nás bylo přes čtyřicet, i ze zahraničí.

Jak jste se k tomu dostal vy?

Vždycky jsem sportoval. Kolo jsem si pořídil, když mi bylo patnáct – Favorita za 2 200 korun, to byly tenkrát obrovské peníze. Od té doby jsem začal hodně jezdit, do práce, všude.

K historickým kolům mě dovedli kamarádi z Křižanova. Ti už asi dvacet roků na starých kolech vyrážejí na výlety po republice a zlákali mě.

Musel jste si tedy pořídít kolo.

Já už jsem nějaká stará kola doma měl. Ženě jsem nechal zrenovovat Ogara z roku 1931 a vyrazili jsme spolu na akci do Nového Města na Moravě. Byli tam lidi z celé republiky, spousta z nich ustrojených v dobových oblecích, jeden s flašinetem. To mě zaujalo. Rok nato jsem jel do Brna na závody ke 150 letům od prvního závodu. Byl tam pan Zimovčák, který mě zlákal k vysokému kolu. Dal mi kontakt na pána, který vysoká kola vyrábí. Tak jsem si je nechal udělat. Rok to trvalo, než je vyrobil, v srpnu 2020 jsem si je přivezl domů a od té doby na něm jezdím.

Naučit se na něm, to nemůže být jen tak.

No to ne. Přijel jsem si pro hotové kolo, pán ho vytlačil z dílny, měl při tom bílé rukavičky, ještě ho naposledy hadrem přeštil, aby bylo nablejskané, a předal mi ho. Zeptal se mě: „Už jste na tom někdy jezdil?“ Říkám mu, že ne. „Tak na to nelezte,“ povídá mi. No ale jak se to mám naučit, namítal jsem. Tak mi to ukázal a vysvětlil mi ty zásadní věci – napoprvé na to mám jen vylézt s cílem udržet se na něm a nesmím šlapat. To jsem zvládl jako nic. No ale jak zabrzdít, když to nemá brzdu! Poradil mi, že musím slézt na tu zadní stupačku a brzdit nohou.

A pedály to ubrzdít nejde?

Jen když to umíte a jen trochu. Je to furtšlap, takže nesmíte moc, jinak hned přeletíte.

Jak rychle jste ty základy zvládl?

Pán mi řekl, že mě nepustí domů, dokud se na tom trochu nenaučím. Tak jsem tam asi dvacet minut jezdil, seskakoval, naskakoval. To šlo. Ale pak doma jsem se na to bál znovu nasednout. A ke všemu jsem neuvěřitelně slíbil, že za tři dny přijedu do Netína na pout' předvádět jízdu na vysokém kole. Naštěstí v Netíně bylo tolik lidí, že tam na nějakou jízdu vůbec nebyl prostor, takže jsem na kolo jen naskakoval a seskakoval, aspoň tak stokrát, a vy-

padalo to, že to umím. Tak pěkně jsem to natrénoval, že dneska najdu stupačku i poslepu. Za rok následovala spanilá jízda z Balin. Zvládl jsem i náročnou cestu Balinským údolím. No a loni jsem byl na historickém dni ve Svratce, kde jsem se dozvěděl o jždě na vysokých kolech z Vysokého Mýta do Vídně (u Velkého Meziříčí). Zkontaktoval jsem organizátora a tréninkově jsme vyrazili na jízdu z Vysokého Mýta do Přelouče, to byla pohoda, tam je rovina. A pak 100 km do Vídně. Tolik kilometrů v tahu jsem ještě nejel. Byla to krásná akce, jelo nás asi deset.

Všichni na replikách?

Ano, na originálech se nejedí, je to rarita a mnohem hůř se na tom jezdí. Ve Vídni nás čekalo tak sto padesát lidí, holky v krojích, s kronikou, dort jsme tam dostali, paráda. To byla tak spontánní a nádherná akce! A tam zaznělo, že nějaký hodinář Weiss jel roku 1897 na vysokém kole do rakouské Vídně a zvládl

to za jediný den – 270 kilometrů. Tomu jsme nevěřili.

Ale byla to pro vás výzva.

Jo, dali jsme to dohromady a rok nato, v srpnu 2024, jsme vyrazili z Vysokého Mýta do rakouské Vídně. Jelo nás čtrnáct, nejstaršímu účastníkovi bylo 67 let. Nádherná dvoudenní výprava s autodoprovodem, který nám vezl batožinu.

Který úsek byl nejnáročnější?

Mysleli jsme si, že Vysočina bude hrozná. Poprvé jsme vedli kola do kopce až v Heřmanově, ale to už jsme měli sto kilometrů za sebou. Jinak jsme vyšlapali všechno.

To jste kola vedli jen ten jeden kopec?

V České republice. V Rakousku jsme museli čtyři kopce sejít, protože to nešlo ubrzdít. Letos už jsem najezdil takových 1 500 km.

Pořídil jste i stylové oblečení?

To se musí, aby to dobře vypadalo. Ve Vídni jsme tím způsobili úplný poprask.

Co nejvíc trpí při jízdě na vysokém kole?

Zadek. Na normálním kole stoupnete do pedálů a protřepete se, ale na tom furtšlapu to nejde. Musíte slézt na špačka. Taký hodně trpí ruce, kvůli otřesům. Kolo totiž není vůbec odpružené, nosím gelové rukavice.

Máte za sebou nějaký karambol?

No jistě. Spadl jsem krátce před cestou do Vídně. Měl jsem prasklou helmu, přeražený nos, pohmožděnou ruku, doteď ji nemám v pořádku, byl jsem sedřený.

Co se stalo?

Přelítl jsem v Žabčicích pod bazénem. Na silnici byla obrovská díra a já jsem v rychlosti nestačil zareagovat. Přelítl jsem třikrát. Stane se to, i když jedete do kopce a hodně se zapřete do pedálů.

Znáte historii vysokého kola? Kde a kdy vzniklo?

První zmínky jsou roku 1867 a o prvenství se hádá Francie s Anglií. U nás byl prvním výrobcem velocipedu pan Kohout z Prahy, ze Smíchova. Začal jej vyrábět roku 1880. Měl strojírenskou dílnu, jel do Paříže na nějakou výstavu, kde kolo uviděl, okopíroval a začal vyrábět u nás. První velocipedy měly loukoťová kola se železnými obručemi.

Na tom se snad nedalo ani jezdit, to muselo být těžké.

Ano, a představte si, po jakých cestách tehdy jezdili.

Máte v hlavě nějakou další trasu, kterou chcete na vysokém kole zdolat?

Po cestě do Rakouska většina účastníků nechtěla vysoké kolo ani vidět. Jenomže po pár dnech každému otrne. Takže už plánujeme.

Zase do Vídně?

Zvažovali jsme Mnichov. Autem do Rakouska a odtud na kolech podél Dunaje. To by mohlo být krásné.

Jste nějak organizovaní?

Chtěli bychom navázat na velkomeziříčský Klub velocipedistů založený roku 1889 (psali jsme o něm... – pozn. red.), oživit ho. Zavedli bychom členské průkazky v historickém duchu, možná i řidičské průkazy na historická kola, kde by byly informace jako datum výroby, značka atd.

Co mají zájemci, kteří by se k vám do klubu chtěli přidat, udělat?

Základem je, aby si pořídili historické kolo a měli chuť s námi někde vyrazit na akce, spanilé jízdy. Hlásit se mohou mně na telefon 606 277 147 nebo e-mail f.uhlir@seznam.cz. Podle mých zjištění je jen na Žďársku asi 70 lidí s historickým kolem. V Balínách se nás sešlo šedesát.

Jezdí i ženy?

Samozřejmě a je to mnohem hezčí, než když jezdí chlapi.

I na vysokých kolech?

Ano, znám čtyři.

Vy máte zájmů mnohem víc, prý jste i vyhlášený sběratel. Co všechno vás zajímá?

Když jsem byl malý, sbíral jsem krabičky od sirek, nálepky od piva, poštovní známky jako spousta z nás. Mám je do dneška.

Jednou mě v Bíteši oslovil pán, jestli náhodou nemám doma nějaké staré pohlednice, že je sbírá. Tak jsem se o to začal zabírat. Zajel jsem na sběratelskou burzu a už to šlo. Byly tam nejen pohlednice, ale i bankovky, mince. Chytlo mě to všechno. Sbíráám hlavně pohlednice z okresu Žďár nad Sázavou. Přes dalšího sběratele z Velkého Meziříčí jsem se dostal ke klubu velocipedistů, a taky k odznakům a znakům obcí. Sbíráám i kola vyrobená před devadesáti lety a starší. Víte, že v meziválečném období u nás bylo asi 4,5 tisíce malovýrobců kol? Všechna jsou ale skoro stejná, protože oni jen nakoupili komponenty od velkovýrobců (Premier, Eska, Velamos, Favorit...), sestrojili je a opatřili vlastním štítkem – třeba Sedláček Velké Meziříčí.

Vlastně všechny vaše zájmy, sbírky, souvisejí s historií a místem, kde žijete.

Je to tak. Vždycky, když mám čas, tak se u jednotlivých zájmových oborů snažím proniknout hlouběji, dostat se tomu, jak se říká, na kobyliku. Například sbíráám i cihly s nápisy. A k tomu dohledávám cihelny ve žďárském okrese. Zmapovaných jich mám asi čtyřicet. Dřív jich bylo hrozně moc, protože cihly se vozily povozy s koňmi, a nebylo proto možné jezdit pro ně sto kilometrů.

Vy prostě něco vidíte, zaujme vás to a hned to chcete zkusit.

Jo, přesně tak, něco vidím, někdo mi něco řekne, ukáže... Baví mě učit se, zkoušet pořád něco nového. Teď například začínám s řezbařením.

Pout' ve Lhotkách, foto: Martina Strnadová

V Hrbově a ve Lhotkách lidé oslavili svatého Václava

Pout' v Hrbově, foto: Petr Chňoupek

Hřebenář Václav Peniška z Velkého Meziříčí trávil část války v uhelných dolech, po válce se pak uchýlil na bernáku. Pojďme se seznámit s jeho osudem.

Zapomenutí HRDINOVÉ

Velké Meziříčí má bohatou historii, do které se zapsala nejedna osobnost. Na některé se ovšem zapomíná. Mezi takové patří i legionáři. V našem seriálu chceme připomenout osudy některých z nich.

Legionář, který vítal ve městě Masaryka

Václav Peniška se narodil ve Velkém Meziříčí 11. září 1886 v domě číslo popisné 256 na Karlově, do rodiny nádeníka Petra Penišky, kterýžto byl synem soukeníka Václava Penišky z Dačic a jeho ženy Kateřiny rozené Živné. Matkou Václava byla Petrova žena Františka, dcera domkáře z Lesůnek Františka Říhy a jeho ženy Františky rozené Trojanové. Václav měl bratra Metoděje a Jana a sestry Marii a Annu.

Před válkou se Václav vyučil hřebenářem, ale pracoval jako soustružník rohů. Do války šel s jihlavským 81. pěším plukem, na frontu odjel 14. října 1914. Ovšem hned byl raněn do nohy a když se vrátil na frontu, tak už 26. prosince 1914 u vesnice Szczepanowice (jižně od Tarnówa) padl do ruského zajetí. V zajetí pobýval nejprve ve Skobelevu (severně od Tuly), později pak ve Ferganské oblasti v dnešním Uzbekistánu. Nejprve pracoval v uhelných dolech a později u státní dráhy.

Už v červnu 1917 se přihlásil do československých legií, ale než se dočkal přijetí, začal sloužit v ruské armádě, a to konkrétně u Orenburského kozáckého pluku č. 15 a s ním bojoval proti rakouským a německým vojskům. Dne 31. srpna 1918 byl přijat ke strážnímu praporu československých legií, krátce na

to přešel k 9. střeleckému pluku „Karla Havlíčka Borovského“. S ním bojoval v květnu 1919 proti partyzánským oddílům Ščestkina a Kravčenka a později se podílel na ochraně magistrály v úseku Kungur – Šumicha – Kansk.

Domů se vracel na lodi Protesilaus, která z Vladivostoku vyplula 8. června 1920 a přes Tichý oceán zamířila k břehům Ameriky a zakotvila v kanadském přístavu Vancouver. Tam transport přestoupil do vlaků a po kolejích se přemístil na východní pobřeží do Quebecu, kde se opět nalodil, a přes Atlantik zamířil do německého přístavu Cuxhaven, kde zakotvil 1. srpna 1920.

Když se Václav Peniška vrátil domů, byl přijat do finanční služby a začal pracovat jako berní vykonavatel v Jihlavě. Tam ovšem dlouho nevydržel a na vlastní žádost byl přeřazen k finanční správě ve Velkém Meziříčí. Dlouhá léta byl jednatelem Československé obce legionářské – jednota Velké Meziříčí. Za legionáře tak v roce 1928 vítal ve Velkém Meziříčí prezidenta T. G. Masaryka.

Petr Chňoupek

POMŮČKA: ARU, EKK NIP, SIRO	ÚLOMKO- VITA HORNINA	ŘEKA V INDO- NESII	2. TAJENKA		JEHLIČNAN	ŽENSKÉ JMÉNO	TŘEBAŽE	BÝVALÁ ČESKÁ MINCE		VÝZTUŽNÉ PRKNO	KVĚTEN- STVÍ TRAV	ZNAČKA VOLT- AMPÉRU	ČTYŘI PÁRY	OTISK	DESPOTA
SLOSOVÁNÍ				SUROVINA K VÝROBĚ PIVA					KLENOT						
BOJOVÝ POKRÍK				1. TAJENKA SLOVENSKY „JAKÉ“					4. TAJENKA ASJUSKÝ STÁT						
HUDEBNÍ NÁSTROJ							OBILNÉ SKLADY MÁMINA SESTRA					EPIDEMIC- KÁ NEMOC ÚKOLOVÁ PRÁCE			
	ZLÝ SKRÍTEK	RUSKÝ REŽISÉR NÍZKÁ DŘEVINA				STUPEŇ VE SVAHU KVĚTEN- STVÍ							SBOHEM		
NEMOC KŮŽE					REKLAMNÍ TISKOVINA ODVETY						RODOVÝ SVAZ CHODBY DO DOUPAT		3. TAJENKA		
POLSKÝ SATIRIK				UČITEL POČTŮ PAROHÁČ						BIBLICKÁ OSOBA EVROPSKÝ STÁT				SLOVENSKY „AKR“	OVIDIOVO JMÉNO
NÁSKOK								SLAVNÝ PIRÁT PARTNER BARBIE							
	JÍDLO	ODĚVY DVAKRÁT				NAUKA O AKORDECH DÁVNÝ INSTINKT									
ZÁPORY						ROUŠKY DŮKAZ NEVINY						TĚTÍ HEBKÁ TKANINA			
BEZ- VÝRAZNĚ					ZÁPASISŤE TAMTI						OSIŘELE ZVĚTŠOVA- CÍ SKLO				
INICIÁLY ZPĚVAČKY PAVONE			CYKLISTA VYSOKÁ KARTA					ŠALBA ŠOUPAVÝ POHYB						JIHO- EVROPAN	DÍVČÍ JMÉNO
AVŠAK				UMĚLECKÝ PŘEDMĚT SPZ TŘEBÍČE			MEZCI ZNAČKA LITHIA								
5. TAJENKA										BOCHNÍK					
BŮH LÁSKY					PATŘÍČÍ IDÉ					NADE- ZDÍVKA NAD ŘÍMSOU					

Pomník studenta Stanislava Křehlíka
Zdroj textu: turistikavm.cz
Uprostřed lesa, nedaleko železnice mí-
řící od Martinic ke Kozlovu, skoro na
hranicích Lhotek a Kozlova stojí kámen
s křížem stylizovaným do (tajenka 1).
Pomníček připomíná konec druhé
světové války. Kolem poledne, 9. květ-
na 1945, šel ze Lhotek směrem k hájen-
ce Šíp student Stanislav Křehlík z Olší.
Když se blížil konec války, utekl z nu-
cených prací v Německu a skrýval se blízko
domova, právě na (tajenka 2).
Necelý půl kilometr od hájenky po-
tkal dva kozáky na koních. Ti ho zasta-
vili a vyzvali ho, aby se legitimoval. Sta-
nislav vytáhl z kapsy svoji (tajenka 3),
která mu zůstala z dob nucených prací
v Německu. A to byla fatální chyba. Ko-

záci, když uviděli německou legitimaci,
neváhali a Stanislava Křehlíka zastřelili
v domnění, že se jedná o Němce.
Stanislav Křehlík studoval velkome-
ziříčské gymnázium, maturoval v roce
1943 ve třídě profesorky (tajenka 4) Zel-
nitiusevé. Tato třída dostala maturitní
vysvědčení až v roce 1945, Stanislav
Křehlík se ho už nedočkal. Jméno Sta-
nislava Křehlíka je uvedeno na pamětní
desce obětím druhé světové války ve
(tajenka 5) velkomeziříčského gymnázia.
Tajenka z minulého čísla: *Bukového,
Pirusem, Berkovou, pastvin, vrchnost*
Znění tajenky a jméno s bydlištěm
zašlete do 25. října 2024 na adresu:
velkomezirisko@velkomezirici.cz nebo
poštou či doručte osobně do redakce.

Výherci:
Jana Kudláčková a Milada Burianová
z Velkého Meziříčí, Jana Tůmová
z Petrávče

Houbařský nožík

Text: Marie Ripperová
Foto: Tina Kárníková

Interaktivní mapa
památek ve městě:

DÍL 94: Nová synagoga

Ve druhé polovině 19. století si velkomeziříčští Židé nechali postavit novou synagogu.

Konečně se dočkali. V polovině 19. století byla zrušena omezující nařízení a židovští občané byli zrovnoprávněni s ostatními. Tehdy jich zde žilo přes tisícovku, takže tvořili čtvrtinu obyvatel města. Brzy se začali zajímat, jak by zvětšili stávající synagogu, kam už se nemohli vejít. Když se ukázalo, že to není možné, rozhodli se postavit novou modlitebnu. Vybrali pro ni místo těsně za hranicemi dosavadního židovského města, na místě dvou křesťanských domů. Projekt vypracoval vídeňský architekt August Prokop, který zde využil svoje oblíbené pálené cihly. Stavbu provedl místní stavitel Václav Roučka. Od položení základního kamene uplynuly sotva dva roky a stavba byla hotova. Svému účelu však nesloužila ani století. Po deportaci většiny židovských obyvatel do terezínského ghetta v roce 1942 byla v následujícím roce přeměněna na sklad a různým obchodním účelům slouží dodnes.

Město pod lupou

Kalendář akcí

Kino

Kinosál JC

3. 10. 2024, 19:30
tata_bojs.doc

5. 10. 2024, 19:30 (ENG dabing)
11. 10. 2024, 19:30 (CZ dabing)
Joker: Folie à Deux

6. 10. 2024, 16:00
Rozzum v divočině

6. 10. 2024, 18:30
Vlny

9. 10. 2024, 18:30
Janžurka

10. 10. 2024, 16:30
Němá tajemství
Zlevněná projekce

13. 10. 2024, 16:00
Transformers Jedna

13. 10. 2024, 18:30
Rok vdovy

17. 10. 2024, 19:30
Lee: Fotografka v první linii

18. 10. 2024, 19:30
Pulp Fiction:
Historky z podsvětí
Nejkultovnější z kultovních filmů
90. let jde na pár dní do kin.
A proto jsme pro vás připravili
speciální projekci této legendy.
Bude připraveno občerstvení.

19. 10. 2024, 19:30
Úsměv 2

20. 10. 2024, 18:30
28. 10. 2024, 18:30
Výjimečný stav

23. 10. 2024, 19:00
Filmové návraty

Pulp Fiction:
Historky z podsvětí

24. 10. 2024, 18:30
Světýlka
Po skončení projekce setkání
s režisérkou Beatou Parkanovou
a hercem Martinem Fingerem

25. 10. 2024, 19:30
Venom: Poslední tanec

Disney festival (princezny)
Pásmo animovaných filmů
z dílny Walta Disneyho
26. 10. 2024, 17:00
Aladin (1992)
27. 10. 2024, 16:00
Kráska a zvíře (1991)

28. 10. 2024, 16:00
Rebelka (2012)

29. 10. 2024, 16:00
Malá mořská víla (1989)
30. 10. 2024, 16:00
Raya a drak (2021)
27. 10. 2024, 18:30
29. 10. 2024, 18:30
Poklad

Změna programu vyhrazena.

Divadlo

6. 10. 2024, 10:00
Velký sál JC
Smejko a Tanculienka

12. a 26. 10. 2024, 15:00
Malá scéna JC
Jak si Kašpárek zařizuje Zoo +
Labuť

16. 10. 2024, 19:00
Velký sál JC
Sirény na cestách

18. 10. 2024, 17:00
Velký sál JC
Štístko a Poupěnka

25. a 26. 10. 2024, 19:00
Velký sál JC
Ubožáci
Divadlo Ikaros

27. 10. 2024, 15:00
Velký sál JC
Ubožáci
Divadlo Ikaros

7. 11. 2024, 19:00
Velký sál JC
Fichtl

Různé

4.–6. 10. 2024
Fajtův kopec
Dýňobraní

5. a 6. 10. 2024
Dny otevřených ateliérů
V JC bude B. Pejchal, E. Pejchalová,
M. Štěpánek, I. Bíbrová, L. Procházka

7., 14. a 21. 10. 2024, 18:00
Velký sál JC
Taneční pro mládež 2024

7., 14. a 21. 10. 2024, 20:00
Velký sál JC
Taneční pro dospělé

10. 10. 2024, 15:00
Zdenky Vorlové 2001
Den otevřených dveří DPS

do 13. 10. 2024
Náměstí VM
Výstava děl nominovaných
na ČCA 2024

22. 10. 2024, 15:00
Koncertní sál JC
Zasedání zastupitelstva

2. 11. 2024, 19:00
Prostory JC
Ples v Bílém
Barevný ples bude 30. 11. 2024

Koncerty

4. 10. 2024, 16:30, 19:00
Velký sál JC
Recitál Lucie Bílá, Petr Malásek

4. 10. 2024
KD Velká Bíteš
Harlej

12. 10. 2024, 16:00
Jupiter club
Fajtfest v centru vol. III

15. 10. 2024, 19:00
Koncertní sál JC
4Cellos Bach (to) Rock
Koncert v rámci KPH

Přednášky VGS

Jupiter club, 16:30

8. 10. 2024
Historie cestování – kavalírské
cesty po Evropě

15. 10. 2024
Fr. Stránecká, 185 let od
narození

29. 10. 2024
Heraldické znaky okolních
obcí

5. 11. 2024
Historie muzea ve Velkém
Meziříčí

Veřejné bruslení

Zimní stadion VM

6. 10. 2024, 14:00 – 15:30
12. 10. 2024, 14:00 – 15:30
13. 10. 2024, 14:15 – 15:45
19. 10. 2024, 14:00 – 15:30
20. 10. 2024, 13:00 – 14:30
26. 10. 2024, 14:15 – 15:45
27. 10. 2024, 10:00 – 11:30

▪ dospělí, mládež nad 15 let – 60 Kč
▪ děti do 15 let – 50 Kč
▪ doprovod – 20 Kč

Pravidelně aktualizovaný
kalendář akcí
naleznete na webu
www.velkomeziricko.cz

